

PAZIN, freske u svetištu župne crkve Sv. Nikole

Milana, na portalu katedrale u Korčuli. — *Jerolim Pavlović* je 1740–59. radio na franjevačkoj crkvi na otoku Badiji.

LIT.: *C. Fisković*, Korčulanska katedrala, Zagreb 1939, str. 71. — *Isti*, Pri kraju razgovora o dubrovačkoj Divoni, Prilozi – Dalmacija, 1959. — *Isti*, Stilska zakašnjenja na stolnoj crkvi u Kotoru, ibid., 1966, str. 237. — *Horvat–Matejčić–Prijatelj*, Barok. — *C. Fisković*, Župna crkva u Blatu na Korčuli, Radovi IPU, 1992, 16.

PAVLOVIĆ-LUČIĆ, Ivan Josip, arheolog i epigrafičar (Makarska, 15. III. 1755 – 1818). Studirao bogosloviju u Padovi, gdje je i doktorirao. Objavio je na lat. jeziku nekoliko arheol. i epigrafskih radova. Opisao ant. natpise skupljene ponajviše na području Narone, te epigrafičku građu iz zbirke I. L. Garanina. U rukopisu je ostala rasprava *Novissima palaeographica numismatica mythologica atque...i Epistola ad Coletium*, opširno arheol. izvješće upućeno znamenitom isusovačkom povjesničaru J. Coletiju. Bio je član pariške Académie des Inscriptions.

BIBL.: *De supplicio aedificiorum sub Diocletiano imperatore*, 2. izdanje – Venezia 1796; *Marmora Macarensia*, 2. izdanje – Dubrovnik 1810; *Marmora Tragurensia*, Dubrovnik 1811; *Romanorum antiquitatum analecta quaedam*, Zadar 1813.

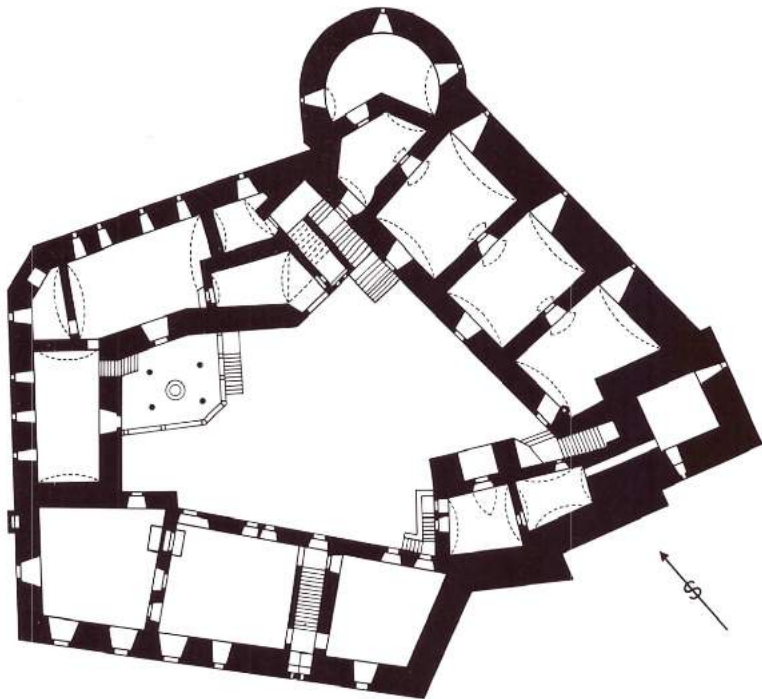
LIT.: *Š. Ljubić*, Dizionario biografico degli uomini illustri della Dalmazia, Vienna 1856. — *F. Bulić*, Razvoj arheoloških istraživanja i nauka u Dalmaciji kroz zadnji milenij, Prilog VJAH, 1924, str. 16.

PAZ, ruševine srednjovj. grada Waltersteinovih i naselje u sr. Istri, *SI* od Pazina. U barokiziranoj župnoj crkvi nalazi se kasnogotička kamena kustodija iz 1496. Jednoblodna crkva Sv. Vida na groblju imala je izvorno dvije upisane apside; u crkvi su fragmentarno očuvane freske majstora Alberta iz 1461, nastale pod utjecajem mlet. gotike. ilustracija na str. 39

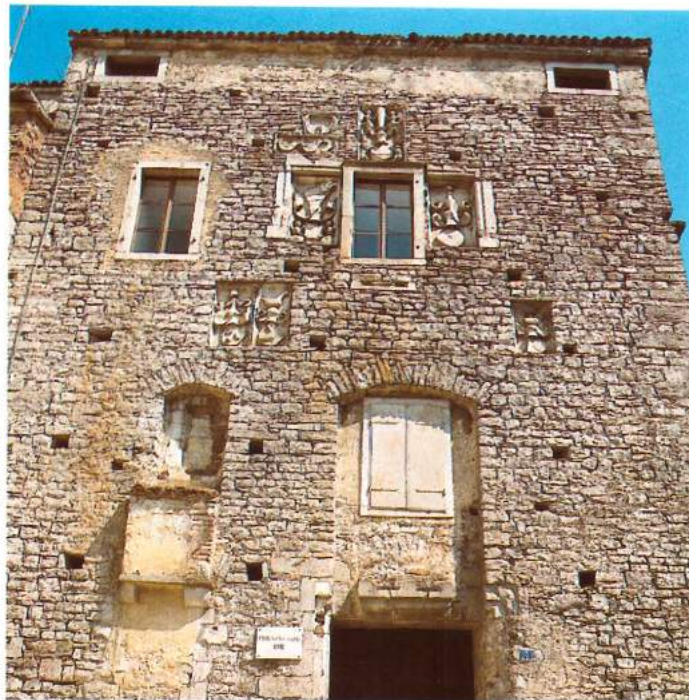
LIT.: *C. de Franceschi*, I castelli di Val d' Arsa, Atti e memorie SIASP, 1899, 1–2. — *B. Fučić*, Istarske freske, Zagreb 1963. — *V. Ekl*, Gotičko kiparstvo u Istri, Zagreb 1982. B. F.

PAZIN, grad u sr. Istri. Feudalno središte pazinske knežije koja se razvila iz posjeda goričkih knezova i proširila središnjom Istrinom; od 1374. pod Habsburzima. — Na litici iznad ponora Fojba sagrađen je Kaštel s trakovima oko unutrašnjega dvorišta. Prvi se put spominje 983. U prizemlju

su vidljivi dijelovi romaničke konstrukcije; pregrađivan u XV. st. (kvadratna kula), a sadašnji izgled uglavnom dobiva 1537–40. kada tadašnji gospodari Mosconi zidaju snažno sjev. i ist. krilo (voditelj gradnje bio je Martin iz Lugana). Kaštel je bio okružen opkopima, a u grad se ulazilo preko sistema pokretnih mostova i petora vrata (jarci i rampe nivelirani su dvadesetih godina XIX. st., kada se snižava i kvadratna kula). U predgrađu, neposredno pod Kaštelom, nalaze se na okupu najstarije plemićke kuće iz XV–XVII. st., dok su pučke kuće i kuće obrtnika izgrađene duž prilaznih putova u nekada također utvrđenu naselju. — Župna crkva Sv. Nikole spominje se 1266, a 1441. dobiva veliki kasnogotički poligonalni prezbiterij presvođen zvjezdastim svodom. Na zidovima i svodu svetišta izveo je oko 1470. nepoznati slikar iz kruga Jakoba Suntera (Leonarda iz Brixena) zidne slike velikih likovnih kvaliteta. Na svodu je ciklus *Stvaranje svijeta* i borba anđela, a u središnjem polju lik Sv. Mihovila; velika slika *Raspeća* skrivena je baroknim oltarom. Za neke su kompozicije na zidovima upotrijebljeni kao predložak otisci izdanja »Biblije pauperum« iz XV. st. Crkva je proširivana kapelama od 1659, a barokizacija i proširenje završeni su 1764. U zidove crkve ugrađena su dva reljefna epitafa obitelji Moscon (sred. XVI. st.); vrijedan je rad sjevernjačke renesanse i ukrašena kamena kustodija (1541). Crkva je opremljena vrsnim mramornim oltarima: oltar Sv. Nikole pripisuje se P. Lazzariniju, oltar Ružarice A. Michelazziju. Sakristijski ormar s figuralnom intarzijom potječe iz XVIII. st. Orgulje su rad Gaetana Callida (Venecija, 1780). Od crkv. srebrnih predmeta ističu se gotička pokaznica i renesansni ophodni križ. — Franjevačka crkva ima kasnogotičko svetište iz 1481; produžena je 1729; zvonik je podignut 1730 (graditelj Sebastijan Prapotnik). Ist. krilo samostana građeno je 1713–17. Glavni oltar u crkvi djelo je D. Cavalierija 1726. Vrstan je barokni rad rezbareni kip Bezgrešnog začeca (XVIII. st.). — Etnografski muzej Istre, smješten u Kaštelu, osnovan je 1955. Osim etnografske zbirke izložena su zvona iz istarskih crkava XIV–XX. st.

PAZIN, lijevo: tlocrt prvoga kata Kaštela, desno: pročelje Kaštela

LIT.: C. Budinich, *Dal Carnaro al Friuli, Trieste* 1928. — B. Fučić, *Istarske freske*, Zagreb 1963. — C. de Franceschi, *Storia documentata della contea di Pisino, Atti e memorie SIASP*, 1946, 10–12. — B. Fučić, *Biblia pauperum i istarske freske*, ZUZ, 1977, 13. — M. Peršić, *Predmeti obradenog metala u sakralnim objektima Istre, Godišnjak zaštite spomenika kulture*, 1978–79, 4–5. — Horvat–Matejčić–Prijatelj, *Barok – Pazin* (fotomonografija), Pazin–Beograd 1982. — Đ. Cvitanović, *Franjevački samostan u Pazinu, barokizacija kompleksa*, ZUZ, 1984, 20.

Iv. Mat.

PECARIĆ-JUG, Marija, slikarica (Dubrovnik, 10. VIII. 1937). Diplomirala na Akademiji u Zagrebu 1961 (M. Tartaglia). Slika portrete i romantične figuralne prizore u kojima prevladavaju sjećanja na zavičaj i djetinjstvo (*Igra*, 1972; *Proljeće*, 1974; *Djevojka s lutnjom*, 1982). Njezine se kompozicije u akvarelu odlikuju preciznom linijom, čistim crtežom i suptilnim koloritom (*Nostalgijski*, 1978). — Samostalno je izlagala u Dubrovniku, Beogradu, Cavtatu, Šibeniku, Sarajevu, Metkoviću, Amsterdamu, Veneciji, Düsseldorfu, Hildesheimu, Zürichu i Gdanišku.

LIT.: A. Karaman, *Marija Pecarić Jug* (katalog), Dubrovnik 1971. — L. Aleksić, *Marija Pecarić-Jug* (katalog), Dubrovnik 1983. — T. Maroević, *Marija Pecarić-Jug* (katalog), Zagreb 1993. — A. Seifrid, *Marija Pecarić-Jug* (katalog), Dubrovnik 1994.

Ž. Sa.

PECER, Petar (Pezzer, Pietro), zlatar (Dubrovnik, XVIII/XIX. st.). Prvi se put spominje 1761, kada je izabran za gastalda bratovštine zlatara. God. 1774. zajedno sa zlatarom F. Matovićem izabran je za nadzornika vrsnoće zlata i srebra u Dubrovniku. Radio je u državnoj kovnici, popravljao srebrne predmete u katedrali (na nekima se nalazi njegov zlatarski žig — inicijali PP). Od njegovih su se radova očuvali gornji dio monstrance postavljene na stariju bazu i ciborij u franjevačkome samostanu u Orebićima te srebrna kutlača u Kneževu dvoru.

LIT.: I. Lentić, *Dubrovački zlatari 1600–1900*, Zagreb 1984.

R.

PECINIĆ, Lukša, kipar i urar (XV. st.). Izradio 1451. drvene kipove što su odbijali satove na gradskom satu u Dubrovniku.

LIT.: I. Fisković, *Dubrovački zelenci, Prilozi – Dalmacija*, 1991.

PECKI GRAD, obrambena kula na zaravanku iznad sela Pecki kraj Petrinje; podignuta sred. XVI. st. Kvadratične osnove, građena od čvrste građe. Očuvana do visine drugoga kata.

PEČENEC, Vlaho, slikar (Molve, 30. I. 1891 – Zagreb, 30. X. 1973). Studirao na Akademiji u Zagrebu i Münchenu. Bio je nastavnik crtanja u Varaždinu, Bakru, Banjoj Luci i Karlovcu. Slikao realistične pejzaže u različitim tehnikama. Izlagao u Zagrebu 1921 (s J. Škarpom) i Karlovcu 1950 (s A. Krupom); samostalno u Karlovcu 1948. i 1958. Bivio se grafikom.

LIT.: P. Skutari, *Karlovačko slikarstvo od 1900. do danas* (katalog), Karlovac 1975.

R.

PEČKO, Nikola, kipar (Zagreb, 28. XII. 1942). Diplomirao je na Akademiji u Zagrebu 1969 (V. Radauš), usavršavao se 1970 (I. Sabolić). U

prvome razdoblju kleše u kamenu portrete i figure (*Ljiljana*, 1968). Nakon toga u duhu hiperrealizma reproducira modele do granice fizičke identifikacije (*Biserka*, 1979; *Domagoj*, 1983); služi se bojom i gotovim predmetima. Od 1990. radi složene figuralne kompozicije, jasne asocijativnosti i poruke (*Prilagođeni velikosrpski štafelaj*, 1991). Samostalno je izlagao u Zagrebu, Krku, Zadru, Pečuhu, Wiesbadenu.

LIT.: J. Baldani, *Objektivni realizam* (katalog), Zagreb 1982. — A. Kralj, *Nikola Pečko i sport* (katalog), Zagreb 1991.

Ž. Sa.

PEDIŠIĆ, Igor, arhitekt (Zadar, 3. XII. 1953). Diplomirao na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu 1978 (N. Šegvić). Autor je mnogih gospodarskih i obiteljskih stambenih zgrada na zadarskome području od kojih se ističu objekt na plaži u Biogradu na moru (1988) i adaptacija poslovne zgrade Tankerske plovidbe u Zadru (1989); u njima na samosvojan način interpretira modernističku arhitektonsku tradiciju s naglaskom na posvemašnjem oblikovanju unutrašnjega prostora. Sudjeluje na natječajima za višenamjensku sportsku dvoranu u Zadru (1984, I. nagrada) te za istraživački centar Tankerske plovidbe u Zadru (1986, jedna od četiri ravnopravne prve nagrade).

LIT.: B. Siladin, *Igor Pedišić*, ČIP, 1990, 16–17.

F. Vu.

PEHAKER, Jakob (Pehoker, Peoker Jacobus), pojasar (? – Varaždin, 2. II. 1797). Pojasarski zanat izučio kod M. Podboršića, čiju radionicu nasljeđuje 1777. Bivio se posrebrivanjem crkv. predmeta, popravljao sablje i radio korice.

LIT.: I. Lentić, *Varaždinski zlatari i pojasari*, Zagreb 1981.

PEIĆ, Matko, književnik, povjesničar umjetnosti i slikar (Požega, 10. II. 1923). Diplomirao je u Zagrebu na Akademiji 1947 (Lj. Babić, V. Becić) i na Filozofskome fakultetu gdje je doktorirao 1971. tezom iz povijesti književnosti (*Barok i rokoko u djelu Antuna Kanižlića*). Boravio je na studijskim putovanjima u Parizu, Grčkoj, Nizozemskoj, Italiji. Bio je bibliotekar HAZU, nastavnik Akademije za primijenjenu umjetnost; od 1956. predaje povijest umjetnosti na Akademiji. Objavljuje studije i monografije iz književnosti i lik. umjetnosti te putopise (*Skitnje, Jesen u Poljskoj, Ljubav na putu*). Istražuje hrv. slikarstvo i kiparstvo XIX. i XX. st., poglavito sjevernohrvatsko (H. C. von Hötzendorf, A. Waldinger, S. Raškaj, M. Kraljević, B. Petrović, Lj. Šestić, I. Kerdić, H. Juhn, V. Radauš, A. Kinert). U svojim portretima hrv. i europskih lik. umjetnika impresionističkom lakoćom sjedinjuje biografsko istraživanje podataka i lik. analize. Lik. kritike i eseje objavljuje od 1950. u novinama i časopisima (*»Vjesnik«*, *»Glas Slavonije«*, *»Večernji list«*, *»Republika«*, *Bulletin HAZU* i dr.). Autor je mnogobrojnih kataloga izložaba (*Lj. Babić*, 1957, 1975; *A. Šojat*, 1977; *V. Nikolić*, 1987; *B. Petrović*, 1988; *O. Mujadžić*,